

OSUDOVÉ OKAMŽIKY ČESKÝCH DĚJIN

Část školního projektu k výročí 100 let samostatného Československa –
zpracovali žáci 2. A Střední zdravotnické školy Beroun (Září 2018)

100 let samostatnosti
a české státnosti

Vznik Republiky Československé!

1918

Československý stát jest konečným skutkem. Stali jsme se svobodnými a jest na vás, abyste ukázali, že dovedete žít jako svobodní občané.

Zachovejte důstojný klid při projevech své radosti a nadšení, šetřte v každém případě osobní svobodu a majetek každého. Budte pamětlivi slov Kollárových:

„Svobody kdo hoden,

svobodu zná váží každou.“

Vyčkejte pokynů Národního výboru, představujícího dnes národní vládu.

Na zdar!

V Praze, dne 28. října 1918.

Prof. Dr. J. Deyl, Václav Štěpánek,
Dr. Frant. Soukup, J. Matušík, Al. Simonides
jménem občanstva Pražského.

PROLOG

Ve školním roce 2018/2019 si žáci připomínají důležité osudové okamžiky našeho národa. Jde především o konec 1. světové války, vznik Československa a budování tzv. První republiky, mnichovský diktát, tzv. Vítězný únor 1948 a také Pražské jaro 1968. Všechna tato jubilea výrazně zasáhla do osudů a životů našich občanů.

Proto se pedagogický sbor rozhodl připomenout tyto významné momenty našich dějin projektovým dnem. Součástí projektového dne je i vytvoření tohoto informačního bulletinu, na němž se podíleli studenti třídy 2. A v hodinách informatiky pod vedením učitele dějepisu a informatiky Mgr. Milana Šimka. Každý ze studentů dostal za úkol zpracovat některou dějinnou událost, která pak byla implementována do tohoto sborníku. Tento bulletin obsahuje materiály k tzv. První republice. Studenti vycházeli z běžných zdrojů na internetu.

Na obsahu bulletinu se podíleli:

Mgr. Milan Šimek

Natálie Benešová

Kateřina Čermáková

Johana Ernestová

Matyáš Kůda

Adéla Macáková

Nicoleta Melnic

Nina Savčinová

Adéla Stadlerová

Richard Špírek

Simona Štvánová

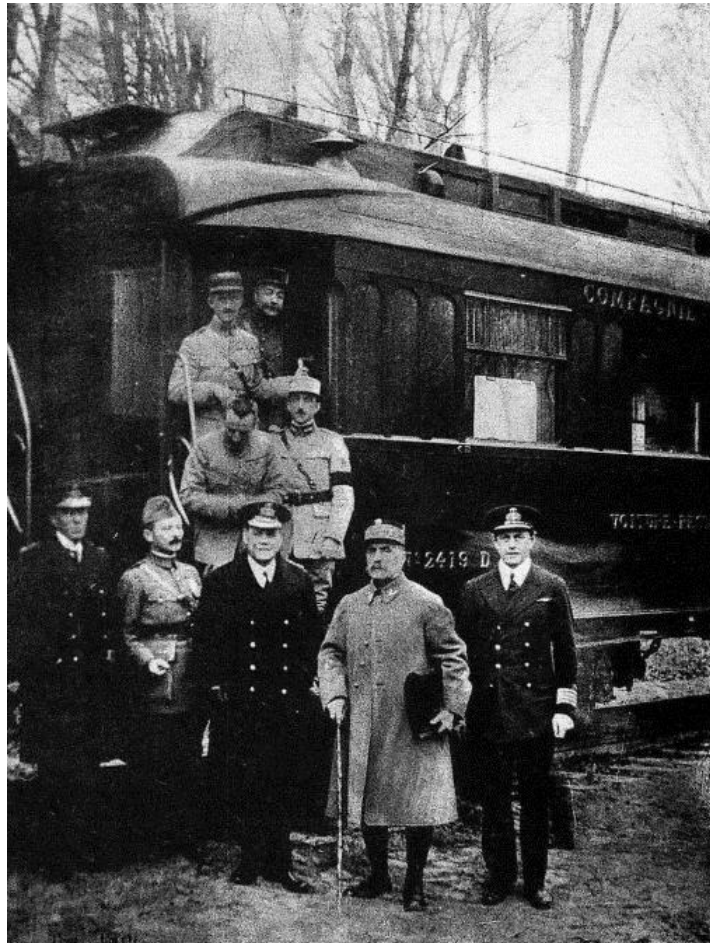
Nikoleta Větrovcová

V Berouně, září 2018

KONEC PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

Za konec světové války se pokládá a ve světě oslavuje 11. listopad 1918, kdy od 11 hodin zavládlo na všech frontách příměří (11. 11. v 11 hodin), podepsané téhož dne v 5.05 hodin ráno německou generalitou ve štábním vagóně vrchního velitele dohodových vojsk, francouzského maršála Ferdinanda Foche v Compiègne. Formálním zakončením války byla pařížská mírová konference v roce 1919, na které byly uzavřeny pařížské předměstské smlouvy.

Zástupci přítomní při vyjednávání o příměří; francouzský maršál Foch je druhý zprava.

Účast vojáků na 1. světové válce: asi 70 milionů

Mocnosti Dohody

Mrtví: 5 525 000

Zranění: 12 831 500

Pohřešovaní: 4 121 000

Ústřední mocnosti

Mrtví: 4 386 000

Zranění: 8 388 000

Pohřešovaní: 3 629 000

Podmínky příměří

Příměří zahrnovalo celkem 35 podmínek, mezi hlavní patřily následující:

- Ukončení veškerých pozemních a vzdušných vojenských operací do šesti hodin od přijetí příměří.

- Stažení veškerých německých vojáků z Francie, Belgie, Lucemburska a Alsaska-Lotrinska do 14 dnů.
- Následné stažení veškerých německých vojáků z území západně od Rýna a také stažení německých vojáků na východním břehu Rýna z okolí měst Mainz, Koblenz a Kolín nad Rýnem ve vzdálenosti 30 kilometrů od těchto měst, s následnou okupací Porýní vojsky Dohody.
- Stažení veškerých německých vojáků z východní fronty, Turecka, Rakouska-Uherska a Rumunska na německé území do stavu, jaký byl 1. srpna 1914.
- Zřeknutí se Brestlitevského míru uzavřeného s Ruskem a Bukurešťského míru uzavřeného s Rumunskem.
- Odevzdání všech německých ponorek.
- Odevzdání 5000 děl, 25 000 kulometů, 3000 minometů, 1700 letadel, 5000 motorů pro lokomotivy, 150 000 silničních vozidel.
- Okamžité propuštění všech britských, francouzských a italských válečných zajatců s tím, že němečtí váleční zajatci budou propuštěni až po přijetí míru.

Američtí vojáci 64. pluku oslavují příměří, 11. listopadu 1918

Richard Špirek.

DŮSLEDKY 1. SVĚTOVÉ VÁLKY

POLITICKÉ ÚZEMÍ A ZMĚNY:

Došlo především v Evropě, Asii, Africe, ale i v dalších světových oblastech k drastickým politickým, kulturním a společenským změnám, jež zásadním způsobem ovlivnily průběh 20. století.

Vznikly nové státy a dřívější státy zanikly.

Zřízeny byly nové mezinárodní organizace.

První světová válka, která byla ukončena příměřím, jež vstoupilo v platnost 11. listopadu 1918 mezi roky 1914 a 1918.

Vyžádala životy přibližně 9,5 milionu vojáků a další statisíce mužů bylo v bojích doživotně zmrzačeno.

Milióny civilistů navíc zemřely v důsledku světového konfliktu v zázemí.

První světová válka se tak stala do té doby nejkrvavějším světovým konfliktem.

DŮSLEDKY:

- a) pád tří tradičních evropských panovnických dynastií - Habsburků, Hohenzollernů a Romanovců.
- b) došlo též k rozpadu Rakouska-Uherska, carského Ruska a Osmanské říše.
- c) vedle oslabených západních mocností Velké Británie a Francie, se mezi velmoci definitivně zařadily Spojené státy americké.
- d) přestal fungovat Koncert velmocí ustanovený na Vídeňském kongresu v roce 1815.
- e) zánik starých a vznik nových států ve střední a východní Evropě.
- f) Nejvíce civilistů zahynulo v Rusku, nejvíce vojáků v německé armádě, dále ve francouzské a britské.

Versailleská smlouva podepsaná na mírové konferenci s Německem zakořenila v tamější společnosti touhu po odplatě, což později využil pro svůj politický vzestup Adolf Hitler.

Mapa Evropy po 1. světové válce

ROZPAD - RAKOUSKA - UHERSKA

vznik nástupnických států

→ **Rakouská republika** (oblast dnešního Rakouska)

→ **Maďarská demokratická republika** (oblast dnešního Maďarska)

→ **Československo** (Čechy, Morava, Slezsko), v rozsahu dřívějšího rakouského Slezska bez východní části Těšínska přičleně Polsku a naopak s připojením Hlučínska), Slovensko, Podkarpatská Rus)

→ **Království Srbů, Chorvátů a Slovinců** – od r. 1927 - **Jugoslávie** (Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Slovinsko, Banát)

Technologické novinky

a) v průběhu první světové války pracovaly obě válčící strany na vývoji nových zbraní, jež by pomohly zvrátit patovou situaci na frontách

b) nově byly masově využívány vylepšené: ponorky, letadla, kulometry, plamenometry či dalekonosná děla s dostřelem až 130 kilometrů

c) úplnou novinku představovaly tanky, samopaly, letadlové lodě nebo chemické zbraně
Kulomet

d) mezi známé zbraně se zařadil britský lehký kulomet Lewis či německý MG 08.

A tak první skutečně moderní samopal patentoval v témže roce německý konstruktér Hugo Schmeisser. Tato zbraň byla však do výroby pod názvem MP 18 zavedena až v roce 1918, na fronty se dostala teprve těsně před koncem války a nemohla tak již průběh bojů ovlivnit. Byly použity nové technologie a strategie: zákopy, kulometry, tanky a chemické zbraně.

Dalekonosné německé dělo Kaiser Wilhelm Geschütz

Samopal MP 18/I (Bergmann)

Anglo-americký tank Mark VIII

•

Kulomet MG 08

•

Němečtí vojáci s plamenometem

Britská plynová bomba

ZDROJE:

https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C5%AFsledky_prvn%C3%AD_sv%C4%9Btov%C3%A9_v%C3%A1lky

https://cs.wikibooks.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_d%C4%9Bjiny/D%C5%AFsledky_prvn%C3%AD_sv%C4%9Btov%C3%A9_v%C3%A1lky_a_Versaillesk%C3%A1_konference

http://ivy.sgo.cz/dejepis/pt/dusledky_1_sv_valky.pdf

http://www.skola-chrast.net/grassinger/dejepisne-texty/dejepis-9_-rocnik/prvni-svetova-vi_---zivot-za-valky_-dusledky-valky

Vypracovaly:

Ernestová Johana

Stadlerová Adéla

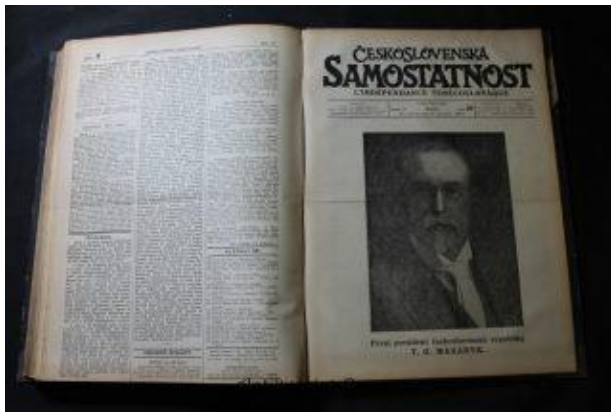
ZA2A

VZNIK ČESKOSLOVENSKA

V 19. století došlo k velkému **rozvoji** české společnosti jak v oblasti kulturní, tak v oblasti ekonomické a politické. České země se staly důležitou součástí Rakousko-Uherské monarchie, vzestup národní kultury a politiky však nebyl v souladu s postavením Čechů v rámci Rakouska – Uherska. Těsně před vypuknutím první světové války byla česká politika i společnost stále **pro zachování Rakouska – Uherska**, ale požadovala jeho výrazné proměny. První světová válka však změnila svět, také změnila pohled na zachování Rakousko – Uherské monarchie. Zlom nastává právě v roce 1915, kdy se již otevřeně začíná mluvit o možnosti vytvoření samostatného českého státu.

V lednu 1915 odjel Tomáš Garrigue Masaryk do Švýcarska. **6. července 1915**, v den výročí upálení Jana Husa, přednesl v **Ženevě významný projev**, který můžeme považovat za počátek boje za československou samostatnost. Masaryk v projevu formuloval koncepci

nezávislého státu a nutnost boje proti habsburské nadvládě v rámci Rakouska – Uherska. Brzy po ženevském projevu se setkal se Slovákem Milanem Rastislavem Štefánikem a v září se k této dvojici připojil i Edvard Beneš. V říjnu 1915 vznikl **Český komitét zahraniční**, který se stal centrem zahraničního odboje Čechů a Slováků. 14. listopadu 1915 vydal Komitét programové prohlášení, v němž vyjadřuje myšlenku samostatného českého státu a boje proti

Rakousku – Uhersku a Německu. V říjnu 1915 byla podepsána **Clevelandská dohoda** mezi Slovenskou ligou a Českým národním sdružením v Americe. Dohoda byla vůbec prvním **společným dokumentem Čechů a Slováků** a měla demonstrovat společný boj těchto dvou národů za sebeurčení v rámci Habsburské monarchie. V únoru 1916 se Komitét změnil na Československou národní radu.

Vznik samostatného státu Čechů a Slováků, který se ještě na počátku první světové války zdál být naprosto nereálný, získával na přelomu let 1917 a 1918 stále reálnější obrysy. 6. ledna 1918 přijali čeští poslanci **Tříkrálovou deklaraci**, v níž se odvolávali na právo národů na sebeurčení a požadovali spojení Českých zemí a Slovenska do autonomního státního celku. **Rakousko** se ale tou dobou potýkalo se stále hlubší **vnitřní krizí**. Sítilo protiválečné hnutí, které se projevovalo demonstracemi a stávkami. Uhersko postihl i **hospodářský rozvrat**, vláda nezvládala zásobovat ani frontu, která se postupně rozpadala, ani zázemí.

13. dubna 1918 přednesl spisovatel Alois Jirásek Národní přísahu, v níž vyjádřil odhodlání vytrvat v boji za samostatnost českého národa až do vítězného konce. Na tuto akci navázala Májová manifestace z 1. května, národní vyznění měly i oslavy 50. výročí položení základního kamene Národního divadla. 13. července 1918 byla obnovena činnost Národního výboru. 30. května 1918 byla uzavřena **Pittsburská dohoda**, která navazovala na Clevelandskou dohodu z října 1915. Dohoda se týkala spojení Čechů a Slováků ve společném státě, ve kterém měla být Slovensku zaručena autonomie. Jednalo se ale pouze o politické prohlášení, nikoliv zákon. 14. října se uskutečnila generální stávka, kterou zorganizovala Socialistická rada, proti vývozu potravin, uhlí a dalších surovin z území Čech. Ve stejný den ale došlo k ještě důležitější události, když představitelé zahraničního československého odboje oznámili vznik **Prozatímní vlády Československa**. Vláda měla tři členy (Tomáš Garrigue Masaryk jako předseda vlády, Edvard Beneš jako ministr zahraničí a Milan Rastislav Štefánik jako ministr vojenství) a západní státy ji brzy uznaly jako představitele nového československého státu.

Základním programovým prohlášením Prozatímní vlády i celého československého odboje se stala **Washingtonská deklarace**. Toto prohlášení nezávislosti československého státu sepsal ve Spojených státech T. G. Masaryk a 17. října jej předal americké vládě a prezidentovi. 18. října pak byla deklarace vydána v Paříži. 27. října vydal rakouský ministr zahraničí Gyula

Andrássy nótu, v níž **Rakousko – Uhersko** přijímalo americké podmínky k jednání o **kapitulaci**. Vydání **Andrássyho nóty** de facto znamenalo i definitivní konec rakouského císařství. 28. října 1918 byla Andrássyho nóta přijata v Českých zemích jako **souhlas k vyhlášení samostatnosti**. Večer téhož dne vyhlásil Národní výbor samostatný Československý stát, když zákon o jeho vzniku podepsala pětice **mužů 28. října**, a to Alois Rašín, Antonín Švehla, František Soukup, Jiří

Stříbrný a Vavro Šrobár. Ve dnech 29. a 30. října byl nenásilný vznik státu v podstatě dokončen. Moc převzal do svých rukou **Národní výbor**. 30. října byla také přijata **Martinská deklarace**, v níž se Slovensko definitivně stávalo součástí samostatného Československého státu.

Vypracovala Natálie Benešová

Zdroje:

<https://www.radio.cz/cz/static/vznik-ceskoslovenska-28-rijen-1918/>

<http://www.dejepis.com/kapitola/vznik-ceskoslovenska/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Vznik_%C4%8Ceskoslovenska

T. G. MASARYK

Tomáš Garrigue Masaryk se narodil 7. března 1850 v Hodoníně.

Masaryk se učil kovářem, ale později nastoupil na gymnázium a po maturitě (1872) nastoupil do Vídeňské univerzity na filosofickou fakultu (ukončil ji 1876).

Po ukončení univerzity odjel Masaryk na cesty (Itálie, Německo).

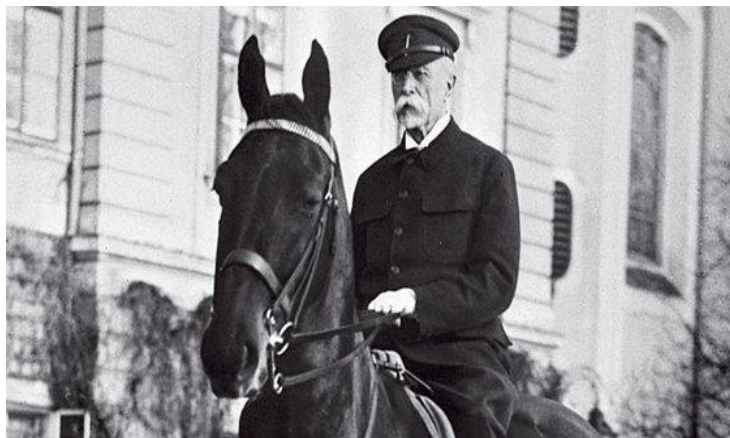
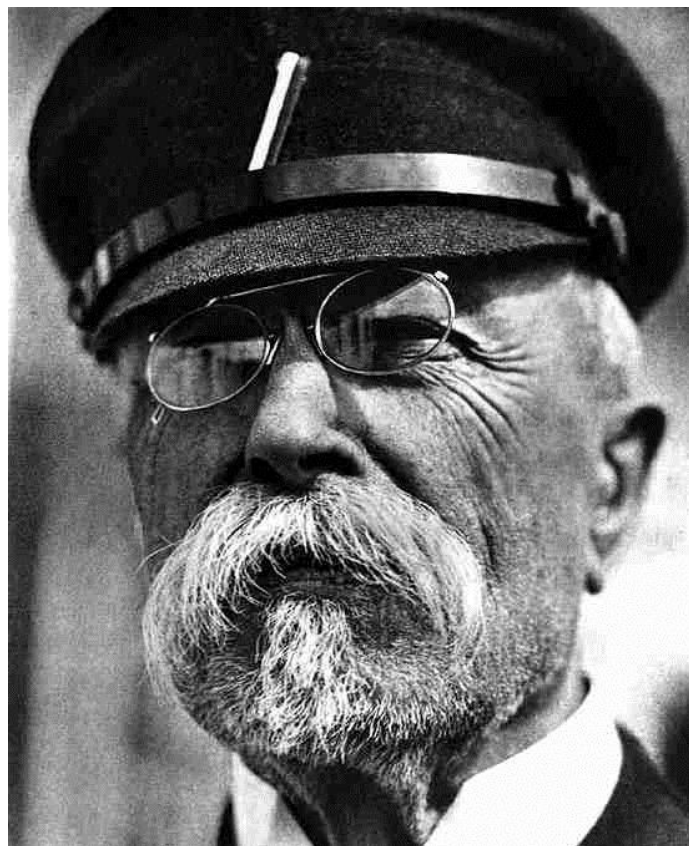
V květnu 1879 se Masarykovi narodila první dcera Alice, o rok později syn Herbert a roku 1886 syn Jan.

Masaryk se postupně stal uznávanou českou autoritou a roku 1891 byl zvolen za mladočeskou stranu do parlamentu ve Vídni. 1903 ale dobrovolně odstoupil. Mimo jiné nesouhlasil s příliš tvrdým až radikálním prosazováním českých zástupců a vnitrostranickými půtkami.

V roce 1920, 27. května, byl Tomáš Garrigue Masaryk zvolen prezidentem podle nové československé ústavy - do funkce prezidenta byl pak zvolen ještě dvakrát, v roce 1927 (27. května) a v roce 1934 (24. května).

Po nástupu Hitlera k moci Masaryk ještě v roce 1934 přijal prezidentskou kandidaturu - komunisté tehdy kandidovali Klementa Gottwalda - ale již v příštím roce v prosinci na svůj úřad abdikoval. Novým prezidentem byl zvolen Edvard Beneš.

Masaryk zemřel 14 září 1937 na zámku v Lánech. Jeho pohřeb dne 21. září se stal velkou manifestací zármutku.

EDVARD BENEŠ

Edvard Beneš se narodil 28. 5. 1884 v Kožlanech na Rakovnicku.

Gymnázium Beneš vystudoval v letech 1896-1904 a pak nastoupil na Filosofickou fakultu Karlovy univerzity. Po studiích v Praze odjel studovat do Paříže.

Od roku 1910 vyučoval Edvard Beneš na pražské obchodní akademii.

Po vypuknutí války se Beneš zapojil do protirakouského odboje a pomáhal organizovat odbojovou organizaci Maffie. Zde se Beneš poznal s Masarykem a jejich životní osudy se na dlouhá léta spojují.

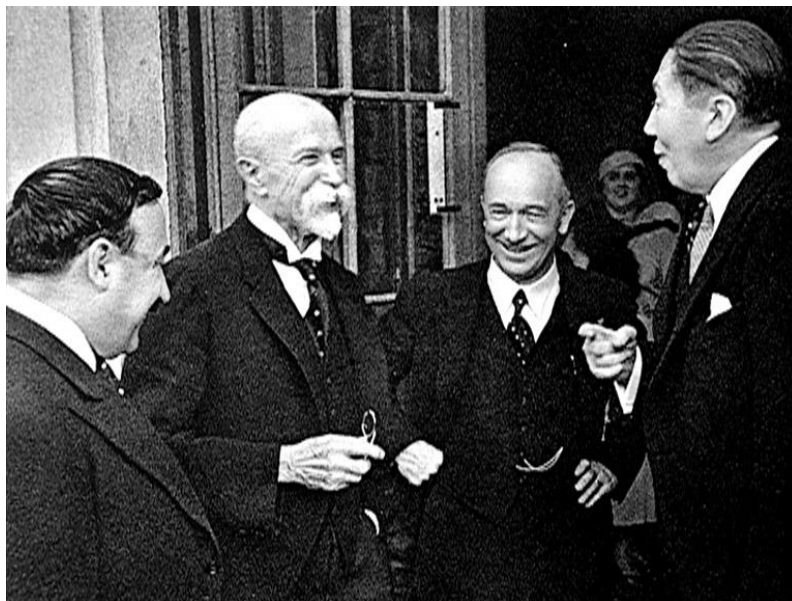
1916 vznikla Československá národní rada a Beneš v ní zastával místo generálního tajemníka.

Do vlasti se Edvard Beneš vrátil až v září 1919.

Edvard Beneš je již od počátku dvacátých let významným a v Evropě uznávaným politikem - stojí u zrodu Společnosti národů, v níž jako její předseda (1920), člen Rady (1923-27) a bezpečnostního výboru prosazuje politiku kolektivní bezpečnosti.

Po abdikaci T. G. Masaryka byl Edvard Beneš zvolen 18. prosince roku 1935 do funkce československého prezidenta. Brzy nato, ale přišla Mnichovská dohoda a 5. 10. 1938 Beneš abdikoval a odešel do exilu.

Edvard Beneš zemřel brzy poté 3. září roku 1948 v Sezimově Ústí.

MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK

Generál PhDr. Milan Rastislav Štefánik byl slovenský politik, generál francouzské armády a také astronom.

V letech 1913–1918 organizoval československé legie v Srbsku, Rumunsku, Rusku, Itálii a v roce 1918 protisovětskou intervenci na Sibiři. Byl členem Národní rady v Paříži a první československý ministr národní obrany. Je spolu s Tomášem Garrigueem Masarykem a Edvardem Benešem považován za zakladatele Československa. Zahynul při letecké katastrofě při návratu do vlasti.

Milan Rastislav Štefánik se narodil 21. 7. 1880 (středa) v Košariskách v rodině evangelického faráře Pavla Štefánika a jeho manželky Albertiny. Po studiích na evangelickém lyceu v Bratislavě (1890), studoval v Šoproni (1893) a na gymnáziu studia ukončil maturitou v roce 1898.

Byl promován na doktora filozofie

V pražském časopise Čas vycházela Štefánikova rubrika, která měla vzbuzovat zájem české veřejnosti o Slovensko.

V listopadu 1904 odešel Milan Rastislav Štefánik do své druhé vlasti do Francie. Tady v Paříži pod vedením profesora Julese Janssena, zakladatele, průkopníka astrofyziky a ředitele observatoře v Meudene, se mu otevřely široké možnosti vědeckého bádání. Už v prvních letech publikoval 12 vědeckých prací.

Spolu se zúčastnili výpravy na Mont Blanc, aby pozorovali Slunce a Mars.

V květnu 1907 udělila Francouzská astronomická společnost Štefánikovi Janssenovu cenu za četné práce provedeny na montblanském observatoři-Štefánik se stal placeným spoluředitelem observatoře na Mont Blancu, ale po čase byla toto observatoř zrušeno, tak další cíl Štefánika bylo vybudovat vlastní observatoř.

-1912 získal francouzské občanství.

Milan Rastislav Štefánik- během 1. sv. vojny

Spolu s T.G.Masarykem a Eduardem Benešem vytvořili Národní radu československou (předsedou-T.G.Masarykem, místopředsedou M. R.Štefánik a tajemníkem E. Beneš)

Vytvořit československou armádu (na začátku jen kolem 3000 dobrovolníků ke konci okolo 100 000)

Štefánik si vysloužil hodnost generála.

-při návratu do vlasti, kde se měl ujmout funkce ministra války v Československé vládě se jeho letadlo při přistávání v Ivance při Dunaji najednou zřítilo přímo na zem. Milan Rastislav Štefánik spolu se dvěma italskými letci a mechanikem zahynul.

Milan Rastislav i po přechodu na novou školu dosahoval výborného prospěchu, za což obdržel jednorázové Telekiho stipendium; kromě toho zde poznal i svou první lásku, Emílii Chovanovou. V Sarvaši nakonec odmaturoval s vyznamenáním a rozhodl se odejít studovat

stavební inženýrství do Prahy. V té době působil v Praze spolek Detvan (hlavním aktivistou byl tehdejší medik Vávro Šrobár) a Štefánik zde získal i stipendium od Československé jednoty. Hned na začátku studií začal navštěvovat se svým přítelem Janem Kraiczem i spolek evangelických akademiků Jeroným a byl rovněž členem podpůrného spolku Radhošť. Štefánik se také stal hlasistou a stoupencem myšlenek profesora T. G. Masaryka.

V březnu 1898 se Štefánik stal tajemníkem Detvanu. V roce 1900 nastal v jeho životě zlom. Po prudké roztržce s otcem o prázdninách vyhnal otec mladého Štefánika z domu. Ten se uchýlil ke svému příteli Vávrovi Šrobárovi do Ružomberka. Na podzim se pak vrátil do Prahy a odešel z techniky. Dal se zapsat ke studiu astronomie (tento obor se oněhdy vyučoval na filozofické fakultě) a přes počínající problémy se žaludkem se pustil do studia. Posléze se i usmířil s otcem a mezi slovenskými studenty v Praze si postupně získával autoritu. Na podzim 1901 se stal předsedou Detvanu. Kvůli neshodám v řadách spolku však později, byť nerad, spolu se svými přáteli Jurajem Nerádem a Zigem Zigmundíkem z Detvanu vystoupil. V letním semestru roku 1902 odešel studovat do Curychu, kde v novém prostředí získal i nové kontakty. Po návratu do Prahy na podzim 1902 se znovu přihlásil do Detvanu a valné hromadě byl opět zvolen předsedou. Když roku 1903 začal V. Šrobár vydávat časopis Hlas, pomáhal mu Štefánik při redigování jeho přílohy umělecký hlas, věnované literatuře a umění. Jako publicista byl činný i jinde – na přání Jana Herbena psal do realistického časopisu Čas pravidelné pondělní úvodníky o slovenské kultuře a politice, jejichž cílem bylo informovat českou veřejnost o Slovensku. Upozorňoval především na postupující maďarizaci a nabádal českou společnost, aby pomáhala Slovensku konkrétními činy. Jako předseda Detvanu se zúčastnil roku 1903 sjezdu mezinárodní studentské organizace Corda Fratres v italském Palermu. V létě potom navštívil v Luhačovicích Pavla Blahu a zúčastnil se také otevření první výstavy Grupy uherskoslovenských malířů, která byla výsledkem česko-slovenské kulturní spolupráce. Ze Štefánikových aktivit stojí za zmínku i návštěvy u historika Jaroslava Golla a básníka Jaroslava Vrchlického. Poslední rok na univerzitě plně věnoval studiu. Výsledkem byla disertační práce nazvaná O nové hvězdě v souhvězdí Cassiopea objevené v roce 1572. Práci obhájil, složil předepsané zkoušky a 12. října 1904 byl promován na doktora filozofie.

Vojenský pilot

Začátek války Štefánika nepřekvapil, protože ho předvídal už několik roků. Ve válce viděl hlavně možnost osamostatnění Slováků a tento čin hned od začátku spojoval i s Čechy. Vzhledem ke svému špatnému zdravotnímu stavu však nemohl hned odejít na frontu a dostal se na ni až začátkem roku 1915. Nastoupil do vojenské letecké školy v Chartes a dne 11. května získal diplom pilota a hodnost desátníka. V hodnosti podporučíka nastoupil na frontu, kde dělal průzkumné lety. I jako letec měl neustále na zřeteli osamostatnění Čechů a Slováků a pokoušel se o vytvoření česko-slovenské dobrovolnické jednotky. Začátkem září 1915 ho poslali na srbskou frontu, kde toto své snažení ještě víc rozvíjel. Při evakuaci z letiště v Niši však s letadlem havaroval a na útěku ho opět přepadla žaludeční choroba. Život mu tehdy zachránili přátelé Raoul Labry a Michael Bourdon, kteří ho dopravili do Říma, do tamní Nemocnice královny matky. Tam Štefánik poznal paní Claire de Jouvenel, která mu horlivě pomáhala i v jeho boji za osamostatnění Slovenska.

Úmrtí

Milan Rastislav Štefánik zahynul při cestě domů při leteckém neštěstí. Má pomník na hoře Bradlo, která se tyčí nad městem Březová pod Bradlom na západním Slovensku. Existovala také spekulativní teorie, že Štefánikova smrt nebyla nešťastná náhoda, ale jednalo se o úmyslné usmrcení provedené na politickou objednávku. Tato teorie však nebyla nikdy věrohodně potvrzena.

Dílo

Po M. R. Štefánikovi se na rozdíl od jeho spolupracovníků Masaryka a Beneše nezachovalo žádné ucelené větší dílo. Především se jedná o osobní deníky (zápisníky), korespondenci a astronomické a publicistické práce:

Hlasistické práce M. R. Štefánika, Praha 1929

Korespondence Dr. Milana Rastislava Štefánika - editor V. Polívka, Banská Bystrica 1928, nové vydání RECO 2003

listy M. R. Štefánika adresované Lidmile Vrchlický, Historický časopis 1990, č 1.

Půl měsíce na vrcholu Mont Blnacu, Tranvoský evangelický kalendář 1910

Z cesty po severní Africe, Tranvoský evangelický kalendář 1910

Zápisník Dr. M. R. Štefánika z Equador z roku 1913 - editor V. Polívka, Banská Bystrica 1928, nové vydání Vydavatelství SSS 2006

<http://antiskola.eu/cz/search?q=milan+rastislav+%C5%A1tef%C3%A1nik>

https://www.google.cz/search?q=milan+rastislav+%C5%A1tef%C3%A1nik&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwioyLuutbLdAhXFjiwKHcQVCAoQ_AUICigB&biw=1778&bih=862#imgrc=HJyFemd2nIVjFM:&spf=1536650551004

Macáková, Melnic 2. A

Kateřina Čermáková, Nikoleta Větrovcová

ŽIVOT ZA PRVNÍ REPUBLIKY

- Čechy
- Morava
- Slezsko
- Slovensko
- Podkarpatská Rus

Průmysl

Po skončení války bylo postaveno mnoho průmyslových závodů a Československo se brzy stalo jedním z nejvyspělejších průmyslových států.

Byla zavedena osmihodinová pracovní doba, čímž se zlepšily životní podmínky dělníků.

K nejvýznamnějším podnikům tehdy patřily: Baťové závody ve Zlíně

Zemědělství

Většina velkostatků, které byly dříve v rukou šlechty a církve, byly rozděleny drobným rolníkům. Stále zde však převládala namáhavá ruční práce. Ze zemědělských produktů se staly ve světě nejznámější: cukr, pivo, chmel

Kultura

Lidé často chodili do divadel. Vedle státních divadel vznikala soukromá divadla, nejdůležitější z nich bylo Osvobozené divadlo. Založili ho Jiří Voskovec a Jan Werich. Psali hry, které byly plné humoru, satiry a písní.

Hudbu k jejich písním psal skladatel Jaroslav Ježek. Znáмым spisovatelem té doby byl také Karel Čapek

Jak se tehdy žilo?

Poctivá práce řemeslníka, dělníka, učitele či lékaře byla ctěna a zaručovala slušný život jeho rodině. Lajdáctví a nepoctivost se odsuzovaly. Lidé si víc vážili vzdělávání a vzdělaných občanů. Lidé byli více skromní a spořiví, zbytečně neutráceli. Ženy nechodily do práce, protože je muži uživili. Lidé měli víc času na sebe a svou rodinu. Ve vzájemných vztazích bylo více úcty. Pracovalo se od pondělí do soboty.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Zem%C4%9B_%C4%8Ceskoslovensk%C3%A9_republiky

Melnic, Macáková

ARCHITEKTURA V ČSR

- **Architektura je zrcadlem dějin: ukazuje proměny nejen vkusu, ale i politické situace a společenských a národnostních vrstev země.**
- **Ornamentálnost a zdobnost v architektuře na přelomu 19. a 20. století**
- **Secese („odloučení“) nebo „Art nouveau“ nové umění**

- **Výrazný otisk zanechal v české (nejen) secesní architektuře slovinský architekt Josip Plečnik, jenž na pozvání prezidenta Tomáše G. Masaryka mimo jiné architektonicky upravil areál Pražského hradu či prezidentského zámku v Lánech.**

- **Takřka typicky českým slohem první čtvrtiny 20. století byla poměrně vzácná kubismem ovlivněná architektura s ostře řezaným geometrickým tvaroslovím**

- **Nejznámější zlínskou stavbou z tohoto období je tzv. „Jedenadvacítka“ či „Baťův mrakodrap“ ve své době druhá nejvyšší stavba v Evropě.**

Matyáš Kůda

PRVNÍ REPUBLIKA V TELEVIZNÍ TVORBĚ

Je historický seriál České televize, vysílaný na kanále ČT1 od 17. ledna 2014. Seriál mapuje životy podnikatelské rodiny Valentových v období od začátku první republiky až do roku 1945. Na výrobě se podílí produkční společnost Dramegy Productions. Seriálu se ujal režisér Biser A. Arichtev, který dříve pracoval na podobně založeném seriálu České televize *Vyprávěj*. Seriálu byla objednána

také druhá řada s 13 epizodami, která je na ČT vysílána od 8. září 2017.

O seriálu

Seriál vypráví příběh rodiny Valentových v období od roku 1918 až do roku 1945, která zbohatla při válečných zakázkách a stěhuje se z venkova do části Podolí velkoměsta Prahy. V této části se prozatím nacházejí pouze louky, pár továrních komínů a chudoba, která zde nastala po válce. Valentovi však tuto část města změní. V rodině panují napjaté vztahy mezi bratry, stále utajované tajemství, týkající se pátrání po vraždě, která se stala ještě před válkou. Příběh však doplňují zamotané milostné vztahy. Osudy hrdinů jsou propleteny událostmi tehdejší doby, čímž mají připomínat milníky naší historie.

Obsazení

Hlavní postavy

- Jan Vlasák jako Alois Valenta
- Jana Štěpánková jako Hedvika Valentová (1.

řada)

- Markéta Plánková jako Klára Valentová-Léblová

- Jiří Vyorálek jako Jaroslav Valenta
- Veronika Nová jako Magdalena Škvorová/Valentová
- Ján Koleník jako Vladimír Valenta
- Pavel Kříž jako Richard Benoni (1. řada)
- Taťjana Medvecká jako služka Antonie
- Robert Urban jako Freddy Valenta
- Viktor Dvořák jako Kryštof Lébl
- Svatopluk Skopal jako inspektor Mlčoch
- Tomáš Töpfer jako Karel Škvor
- Kristýna Boková jako Marie Kloudová (2. řada)
- Brigita Cmuntová jako Eliška Valentová (2. řada)
- Anna Fialová jako Irena Valentová (2. řada)
- Bořek Jura jako Vojta Toufar (2. řada)
- Pavel Batěk jako Martin Klouda (2. řada)
- Vladimír T. Gottwald jako Zdeněk Král (2. řada)
- Vladimír Polívka jako Jan Andrlé (2. řada)
- Stanislav Majer jako Hans von Lippi (2. řada)

Vedlejší postavy

- Michaela Procházková jako Eliška Valentová (1. řada)
- Kristýna Hocková jako Irena Valentová (1. řada)
- Michaela Maurerová jako služka Jarka (1. řada)
- Luboš Veselý jako Josef Toufar (1. řada)
- Gabriela Míčová jako Anna Toufarová (1. řada)
- Filip Antonio jako Vojta Toufar (1. řada)
- Vladimíra Havlíčková jako Apolenka Toufarová (1. řada)
- Zdena Studénková jako Božena Škvorová

Produkce

Na seriálu První republika se podílí stejný tým, jako na úspěšném seriálu České televize *Vyprávěj*. Režisér by rád navázal na úspěch, který si získal seriál *Vyprávěj*. Seriál *Vyprávěj* totiž získal několik sošek TýTý a producenti ze společnosti Dramedy Productions Zlatou Nymfu na festivalu v Monte Carlu jako nejlepší evropské televizní producenti roku 2011. Inspirací pro seriál byly seriály jako *Sňatky z rozumu*, *Byl jednou jeden dům* nebo britský seriál *Panství Downton*.

První řada, která se začala točit již v 28. července 2013 a dokončena byla v květnu 2014, obsahuje celkem 22 epizod, se odvysílala na jaře roku 2014 a další pokračování mělo začít v létě 2014 ale kvůli penězům se tak nestalo. 2. Řada se natáčí od listopadu 2016

Na podzim 2015 se na ČT 1 vysílala repríza první řady, týdně vždy dvojice dílů najednou. Na ivysilani.cz byla dostupná celá první série v HD rozlišení v bitrate 3.6 Mbit/s, zatímco premiéra od ledna 2014 měla bitrate 1.8 Mbit/s. Ačkoliv bitrate u reprízy je dvojnásobný, vizuální kvalita se nezlepšila při srovnání s díly z premiéry.

Ocenění

Na 51. ročníku MIPTV v Cannes byl seriál prodán mimo jiné do USA či Íránu.

V listopadu 2014 získal seriál cenu na televizním festivalu FyMTI v Buenos Aires. Televizní ságu koupil španělsky mluvený kanál v USA a projevíli o ní zájem klienti v Jižní Americe.

Lokace

Seriál byl natáčen ve filmovém ateliéru v pražských Letňanech. V ateliéru byly natočeny prostory vily rodiny Valentů a Vladimírův krejčovský salón. Podolská vila rodiny Valentů je Dajbychova vila, která se nachází v Kutné Hoře. Statek rodiny Valentů v Břežanech je ve skutečnosti Cífkův statek v Třebízi. Vila cukrovarníka Škvora je barokní zámek Ploskovice. Zámek Slapy posloužil filmařům ke ztvárnění hotelu Polesí, baru, dobových lázní a pokojů Hajde a Goldy v Ladylike. Seriál se natáčel cca 190 dní.

Casting

O roli Magdaleny se ucházelo kolem 70 hereček. Do nejužšího výběru postoupila Veronika Kubařová a Veronika Nová. Konkurs nakonec vyhrála Veronika Nová.

zdroje: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Prvn%C3%AD_republika_\(seri%C3%A1l\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Prvn%C3%AD_republika_(seri%C3%A1l))

<https://www.fdb.cz/serial/prvni-republika/110808>

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10532695142-prvni-republika/>

Simona Štvánová

Velký znak Československé republiky

OBSAH

PROLOG	2
KONEC PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY	3
DŮSLEDKY 1. SVĚTOVÉ VÁLKY	5
Technologické novinky.....	6
VZNIK ČESKOSLOVENSKA	10
T. G. MASARYK	12
EDVARD BENEŠ	13
MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK	14
ŽIVOT ZA PRVNÍ REPUBLIKY	17
ARCHITEKTURA V ČSR	19
ŠKOLA PŘED STO LETY	20
PRVNÍ REPUBLIKA V TELEVIZNÍ TVORBĚ	22
O seriálu	22
Obsazení	22
Hlavní postavy.....	22
Vedlejší postavy	23
Produkce.....	23
Ocenění.....	24
Lokace	24
Casting.....	24
OBSAH	26